

Kunst(-pause) for kendere

Spekulanterne blev væk under den 40. kunstmesse i Basel, hvor også de senere års prangende kunstværker veg for kvalitet og dybde. Der var dog stadig Hollywood-glamour, og trods finanskrisen blev der også i år indgået de helt store handler.

AF CAMILLA ALFTHAN FOTO: CAMILLA ALFTHAN, ART BASEL

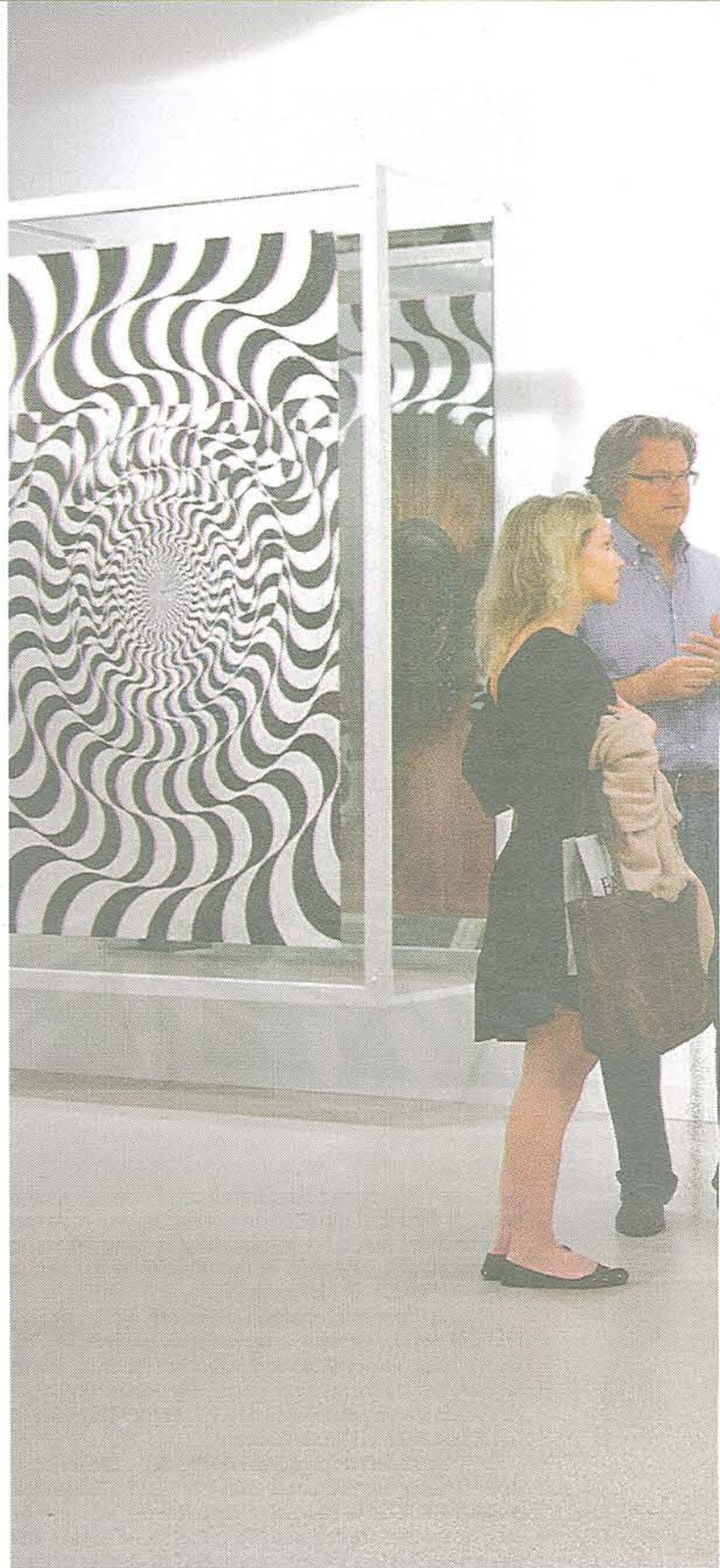
UDEFRÅ

»I shop therefore I am«, lød teksten på et af messens moderne værker af Barbara von Kruger.
Og på trods af finanskrisen blev der indgået de helt store handler, da kunstmessen i Basel forleden fejrede 40 års jubilæum med ikke færre end 300 gallerier fra 33 lande.

Den danske kunstner Jeppe Heins enorme, rutchebanelignende bænk, som stod uden for udstillingshallerne, blev allerede solgt på messens første dag. Og den danske gallerist Nicolai Wallner lukkede de første handler, efter at messen havde været åben i kun to timer.

»Spekulanterne er væk og de, som er ude efter det seneste hotte og en hurtig profit. Tilbage er de seriøse og de, som vil have en dialog omkring kunsten. De bliver her i nogle dage, og det er først til allersidst, at der kommer til at ske nogle rigtig store ting,« fortalte Nicolai Wallner, som debuterede på Basel-messen for ti år siden. Foruden et forrygende salg rejste han hjem med museumsprojekter i bagagen.

Til forskel fra tidligere år, hvor det gjaldt om at handle hurtigt, hvis man var ude efter et specielt værk, tog samlerne den i år mere med ro for at studere det enorme udvalg, før de slog til. Der blev tænkt i langstrakte perspektiver, og priserne, der var de samme som sidste år, blev ikke forhandlet hverken mere eller mindre.

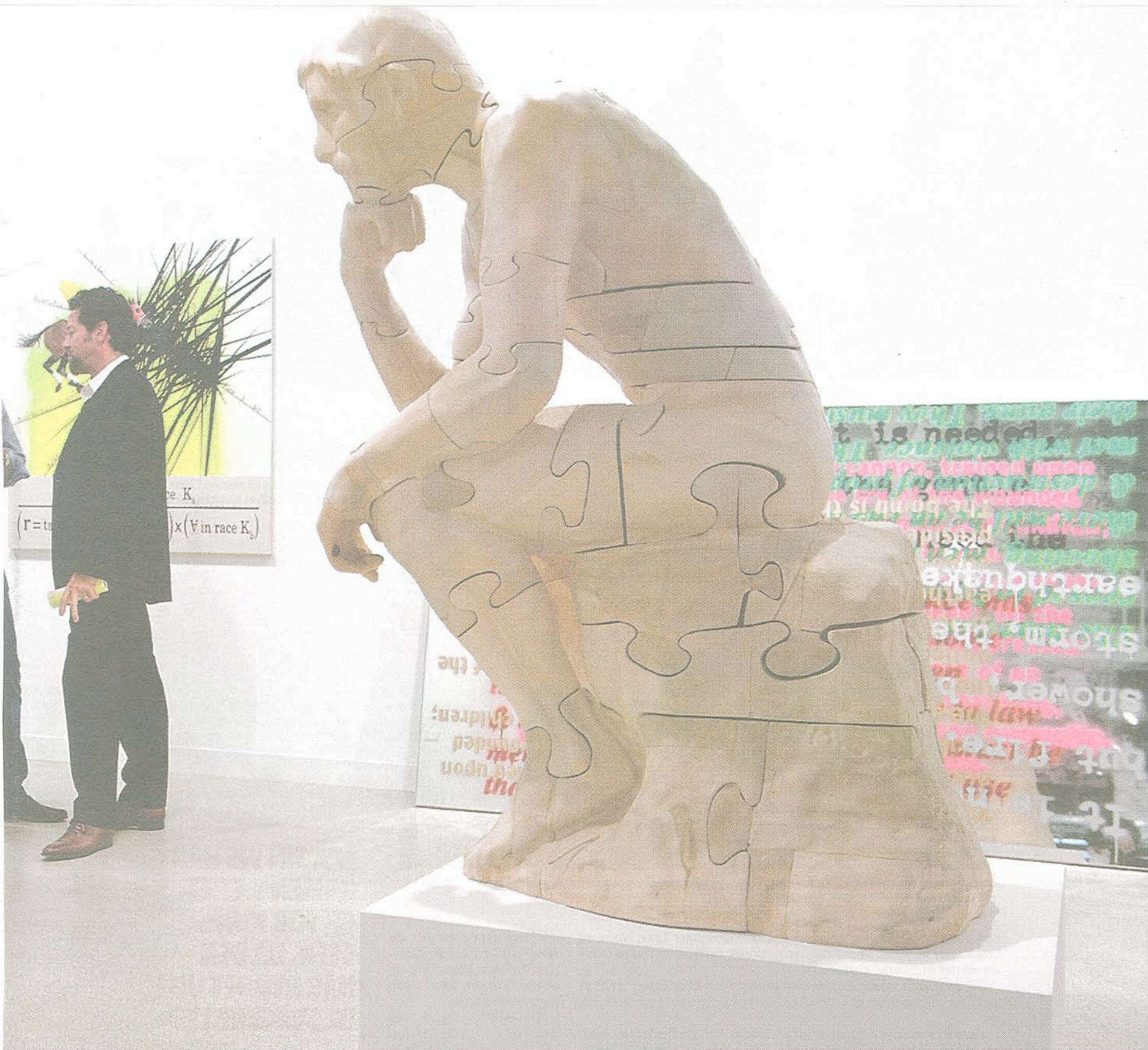

»Dette er det perfekte tidspunkt at fylde huller i en samling. Mange nye kunstsamlinger vil også blive startet nu, ligesom i begyndelsen af 1990'erne. Men hvor markedet dengang stod helt stille, er det nu begyndt at tømpe op igen. En succes her kan påvirke hele branchen i positiv retning,« fortalte Art Basels nye chef, Marc Spiegler, som under den seks dage lange messe var vært for ikke færre end 61.000 kunstnere, samlere, galleriejerere og kunstentusiaster fra hele verden.

KUNSTVERDENS OLYMPIADE kaldes også Baselmessen, der blev grundlagt for 40 år siden af en gruppe lokale gallerier, og som i dag er blevet et eftertragtet hædersmærke i hele kunstbranchen. Det er nemlig kun de allerbedste gallerier, som får lov til at vise deres værker her. Hvis de ikke gør det godt nok, ryger de ud.

Da det kun er i Basel, at man møder en så stor koncentration af vigtige samlere, gør alle deres yderste for at blive. I en tid med økonomisk krise havde gallerierne i år gjort sig ekstra meget umage for at kun bringe et det bedste af det bedste til den lille schweiziske by.

Således blev der vist verdenskunst fra flere end 2.500 forskellige kunstnere fra det 21. og 20. århundrede. I overensstemmelse med tidsånden var udvalget mere klassisk og konservativt end tidligere

Samlerne tog sig mere tænketid end sædvanligt på årets Art Basel. Men der var optimisme blandt messens 300 gallerier og mange udstillingshaller. »Puzzleman« af Matt Johnson.

år. Som altid blandede værker af store navne som Matisse, Picasso, Basquiat og Cusson sig med nyere værker af kendte såvel som ukendte kunstnere til en brøkdel af prisen.

Flere gallerier havde mange tegninger og fotos, der er en billigere del af kunstsegmentet, samtidig med at efterspørgslen efter kunst lavet i hånden, kom til udtryk i moderne værker med træudskæringer og tydelige penselstrøg.

I Basel-messens Art Unlimited-hal, der er tilegnet de største og mest outrerede kunstinstallationer, var værkerne præget af beskedne materialer, genbrug og nostalgi – sidstnævnte i en stand med kunstneriske tegneseriebøger og gamle vinylplader.

Den portugisiske kunstner, Tatjana Doll, stod bag hallens største værk, som var lavet i blik og forestillede agterenden af et containerskib med teksten »Sovereign Maersk«. Inspirationen til værket fik hun i Istanbul, hvor skibene dominerede det maritime landskab. I Basel var det en kommentar til den globaliserede verden og alt, hvad den fører med sig i sit kølvand. På trods af krisen, føler Doll sig ikke begrænset til at skabe mindre spektakulære værker.

»Som kunstner definerer jeg mig ikke med penge. Selv om nogle af os måske ikke sælger så meget lige nu, skaber vi kunst, fordi vi ikke kan lade være,« fortalte hun.

Et decideret politisk værk på hovedmessen var den britiske

Sean Quinns skulptur af et af irakkrigens torturofre, som på førstedagen blev solgt til et museum i Tyskland.

Borte var kunst udformet i diamanter og guld, ligesom der var langt mellem spekulanter og investeringsrådgivere – den uddøende race var blandt andet billedliggjort i form af en panda udformet i bling. Som en hilsen til Damien Hirsts diamanbesatte kranium så man på årets messe et kranium i stål, hvori der var en solidt plantet økse – det stod kunstneren Angelo Filomeno bag.

Andy Warhol var repræsenteret af hele 31 gallerier og stod for messens mest ambitiøse værk, The Big Retrospective Painting til 400 millioner kroner, der også var det eneste, som galleriejereren Bruno Bischoffberger havde taget med til Basel. Billedet var hans eget i næsten 40 år. Nu sælger han det for dets nye ejer – også selv om han ville have fået en helt anden pris for nogle år siden.

»Selv om vi ikke sælger, ville jeg bare have det med for at vise det frem,« fortalte han.

Det danske galleri Niels Stærk debuterede på Basel-messen og solgte en del fra Superflex – komplicerede værker, der blev afsat til passionerede samlere fra Sydamerika, Schweiz og USA.

FOLK FRA LEDENDE MUSEER og gallerier var også i Basel, hvor der sideløbende med kunstmessen var et hav af andre uafhængige

Kommentar til krigen i Irak af britiske Sean Quinn.

Kulsække med violinetui af Jannis Kounellis fra det tyske galleri Karsten Greve.

Unavngivent foto af Franck Thiel samt skulptur »Raw Loop« og tegning »Dog With Rotating Metero« af Werner Reiterer fra galleri Krinzinger.

kunstevents, deraf de etablerede galleriudstillinger Liste, Volta og Scope. Der blev talt kunst døgnet rundt og i aften timerne netværket på det historiske Kunsthalle.

Til Louisiana havde museumsdirektør Poul Erik Tøjner købt et værk fra Michel Majerus, som han længe havde været på udkig efter.

»Basel er et super duper marked. Det er her, du finder det bedste af det bedste, og her du møder alle inden for kunstverdenen. På sin vis har krisen været ok for kunsten, da den har ryddet ud i de svagere led,« fortalte han.

Nina Wedell-Wedellsborg fra Sotheby's Young Collectors Club havde taget seks nye danske samlere med på messen. For dem var Art Basel et sted, hvor de kunne se alle deres helte og – for så vidt pengepungen tillod det – købe deres ting.

Messens ultimative superstjerne var popkunstneren, Jeff Koons, som deltog i Art Basels populære kunstdiskussioner. Særlig interessant var amerikaneren, da han en overgang arbejdede som børshandler, for at have råd til at være kunstner. I dag er han blevet velhaver via sin kunst. Han har 120 medarbejdere, som hjælper ham med at realisere sine mange idéer, der gennem årenes løb har gjort kitsch æstetisk acceptabelt. Selv er han forlængst blevet kult og senest ikoniseret i fotos af Karl Lagerfeld, som også er en af Basel-messens faste besøgere.

»Jeg er opvokset i Pennsylvania, hvor folk havde selvlivsende bolde i deres haver, hvilket har påvirket min smag. Min kunst handler om at fortælle historier. Hver morgen vågner jeg op med følelsen af, at jeg endnu ikke har præsteret mit bedste værk,« fortalte Koons, der som samler benyttede opholdet i Basel til at kigge efter værker af forbilleder som Matisse, Dali og Cusson.

HOLLYWOODSTJERNEN BRAD PITT var også blandt de kendte samlere, som var med til at fylde kunstmessens private lounge til bristepunktet. På førstedagen købte han for fem millioner kroner og medvirkede dermed til at holde liv i messens glamour. For Pitts

vedkommende var det de New York-baserede gallerier Barbara Gladstone og David Zwirner, som havde interesseret ham.

En enkelt oligark var der også, nemlig ejeren af Chelsea-fodboldholdet, Roman Abramovich og hans hustru Dasha Zhukova, redaktør for magasinet Pop og grundlægger af Garage Center for Contemporary Culture i Moskva.

Stik imod alle forventninger var flertallet af samlere ameriknere. En af dem var Rosa de la Cruz, der som udgangspunkt var kommet for at kigge og som endte med at købe 12 værker. Selv efter at aftalerne var i hus, skulle hun ud at se på kunstmuseer i Basel og gense noget af messen endnu en gang.

»Som samler er man nødt til at rejse meget for at netværke og få det fulde billede af, hvad der findes på markedet. Først da kan man begynde at købe kunst,« fortalte de la Cruz, som også sender unge kunstnere af sted til udstillinger verden over, så de kan se sig omkring.

Hvert år åbner hun desuden sit hjem i Miami til kunstinteresserede. Dermed er hun den diametrale modsætning til de købere, som sætter deres værker i opbevaring, fordi de ikke har pladsen til dem eller blot har dem en tid som investeringsobjekt.

»Som eksilcubaner er jeg både aktivist og perfektionist. Jeg kan ikke lide middelmådighed, og gennem kunsten forsøger jeg at give mit bidrag til denne verden. Kunst er ikke kun for ens egne øjne. Den er til for at deles med andre,« sagde de la Cruz.

»PÅ SIN VIS HAR KRISEN VÆRET OK FOR KUNSTEN, DA DEN HAR RYDDET UD I DE SVAGERE LED«

Poul Erik Tøjner

m-s@berlingske.dk